

## **PODRZUCIĆ** (31) *vb pf*

o jasne.

*inf* podrzucić (4). ◇ *praet 2 sg m* podrzuciłeś, -ś podrzucił (2). ◇ *3 sg m* podrzucił (14), [podrzucił].  
◇ *3 pl m pers* podrzucili (2). ◇ *imp 2 sg* podrzuc (1). ◇ *con 1 pl m pers* by(s)my podrzucili (1). ◇ *impers praet* podrzuc(o)no (1). ◇ *con* by podrzuc(o)no (1). ◇ *part praet act* podrzuciwszy (5).

*Sł stp: podrucić, Cn brak, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) i XVIII w.*

1. Rzucić pod coś, w pobliże czegoś [komu, czemu (żywotne)] (1) : Bestiis obicere, Zwierzętom podrzucić aby był ziedziół. *Mącz* 24c.

[podrzucić kogo pod co: Ten [Palamedes]/ [...] fyná mu iego Thelemachá pod pług podrzucił. *CiceroKosz* [K5]v.]

2. Podsunąć, zbliżyć (1) :

*Zwrot:* »[co] pod oczy [komu] podrzucić« (1): Ná drodze/ nie prześłał go [tj. św. Antoniego] nieprzyjaciół [tj. czart] kuś: mię żrebem/ pod oczy mu podrzucił/ aby go łakomstwem od zącżętey drogi odwiódł. *SkarŻyw* 57.

3. Podłożyć, umieścić gdzieś ukradkiem, skrycie (2) :

*Zwroty:* »dziecię podrzucić« (1): Subdere puerum, Cudze dziecię podrzucić *Mącz* 93a.

»podrzucić ogień« (1): ieden łotr śtałowanie zdradą/ podrzuciwszy ogień/ zápalił/ z ktorego dymu w podziemney iáłkini/ iáko w piekle wiele się ludzi záduśiło *StryjKron* 722.

4. Zastąpić (zwykle w celu oszustwa) czymś (też kimś) innym, nie tym, którego się ktoś spodziewał, niewłaściwym, nieprawdziwym; podstawić; supponere *Vulg*, *Mącz* [w tym: kogo (1), co (9)] (12) : *Leop Am* 8/5; Piłżá Żydowie iż mu [król Asyryjski] też dał Cielce złote ktore były w Bethel y Dán ktore chwalili/ ále kápłani ich podrzucili międzyáne pozłóciwszy ie/ á złote zátáli *BielKron* 88; Testamentum supponere, Fálżiwy teštáment podrzucić. *Mącz* 312a, 312a [2 r.].

*podrzucić komu* (3): *BielKron* 15; Gdy niektory Filośof mocnie się śpierał/ iż mądry niemoże się omylić: tedy mu podrzucono ptaká [obiecta avis est] nie tego ktorego on chciał, á gdy go iadł/ niebędąc tego mnińmánie/ żeby mu co podrzucono [suppositiciam esse]/ dano mu winę w onem ie<sup>go</sup> omyleniu. *ModrzBaz* 65.

*Zwroty:* »[co] fałszywie podrzucić« (1): Supponere item, Co fałszywie podrzucić. *Mącz* 312a.

»na to miejsce podrzucić« (1): Nowokrzczęncy słowo krztu y krzczenia [...] śmieie odrzuciwszy/ ná to miejsce nurzanie/ ábo ponurzanie śwe śprośne [...] podrzucili *WujNT* 11.

a. O wyrazach w tekście; też: dodać (2) : Mnimaćie żem pokoy przyśzedł dáć ná ziemię? Nie mówię wam/ ále miecz (marg) Gr. y S. rozdzielenie/ ále Tertullian piłże/ ze to Márkion podrzucił (-). *BudNT Luc* 12/51.

*podrzucić do czego* (1): Orygenes/ ktory wiele błędów náśiał: ten dziećinny chrześť/ wśtáwą Apośtolńką názywać śmiał. [...] Cypryan náśládownáł Orygenesá/ ále się y ten vtknął (ábo też to kto do iego piłńania/ iáko ieden podmiot podrzucił) *NiemObr* 147.

5. Poddać czyjejs władzy [w tym: kogo (4), co (11)] (15) :

[podrzucić komu: *BudArt* H3v cf »sobie podrzucić«.]

*Zwroty:* »podrzucić pod posłuszeństwo [czyje]« (3): A ná to też ieſt [człowiek] ſtworzon/ áby Pan miał cześć á chwałę z niego/ á roſkoſzował ſobie nád nim/ podrzuciwſzy wſzytko ná ziemi pod poſłufzeńſtwo iego. *RejAp* 1; *RejPos* 120v; *RejZwierc* 1v.

【»sobie podrzucić« = *wziąć we władanie*: Synowi lepak Bożemi dana [...]: taka władza y ſiła że ſobie może wſzytko przez nią podrzucić/ oprócz onego/ który mu wſzytko podrzucił. *BudArt* H3v.】

*Szereg:* »podrzucić a podłożyć« (1): A tám przynioſł wſzytki łupy ſprześciwnikow á nieprzyiacioł tego to człowieká nędznego [...]. A tám ie podrzucił á podłożył [...] pod ſwięte nogi iego. *RejPos* 344v.

*W przen* (13) :

*Zwrot:* »podrzucić pod nogi, przed nogi [czyje]« [*szyk zmienny*] (12:1): Poddał [Bóg] pod moc náſſę tu wſzytki narody/ A pod nogi náſſe podrzucił s przygodi/ Pogány ktorzy nam tu czynili ſſkody. *LubPs* M4v, C; wſzytki ſprawy ſwoie podrzuć przed nogi iego [Pana] *RejPos* 14; iż [Bóg] woły/ żwirzetà/ y wſzytki ptaki podrzucił pod nogi nędznego człowieká/ áby tego vżywáiąc/ dawał chwałę ſwiętemu Boſtwu iego *RejPos* 162, 3v, 72, 85v, 120v, 130v (10); *JanNKarGórn* G4; [Krofej E3, M8v].

6. [Oszukać, zwieść (błędne tłumaczenie z łac.) [*kogo*]: ⟨...⟩ quare imposuisti mihi? czemuvſz {mýe} podrzvcził *TomZbrudzBrul* *Gen* 29/25.]

*Synonimy:* 3. *podemknąć, podmieść*; 4. *odmienić, podłożyć, podstawić, wymienić, zastąpić*.

*Formacje współrdzenne* cf **RZUCIĆ**.

Cf **PODRZUCENIE, PODRZUCONY**

MŚ, LWil